

Suç ve Şiddet İçerikli 3. Sayfa Haberlerinde 'Kadın' Temsili: Hürriyet, Sözcü, Yenişafak Gazeteleri

Woman's Representation in Third Page News Containing Crime and Violence: Hürriyet, Sözcü and Yeni Şafak Newspapers

Burak Acar¹, Başak Ünal², Gülşah Çelik³, Elif Demir⁴, Ömer Miraç Yaman⁵

Öz

Bu çalışma; suç ve şiddet haberlerinde kadının öne çıkan temsillerini, şiddetin türünü, gerekçesini, yöntemini, haberlerin içerik ve teknik açıdan aktarım şekillerini kadınların faillik veya mağdurluk durumlarına göre karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda Hürriyet, Sözcü ve Yeni Şafak gazetelerinin; 2018-2019 yılları Temmuz, Ekim ve Ocak aylarında yayınlanan 540 3. sayfa haberi içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Haberlerde yer alan kadınların önemli bir kısmı (%82) bir olayın veya durumun mağduru konumundadır. Kadına mağduriyet yaratan kişiler çoğunlukla kadının eşi veya eski eşi (221) olurken kadının fail olduğu durumlarda ise mağduru daha çok çocuklar (25), yabancı, ilişki düzeyi belli olmayan ya da belirtilmeyen kişiler (24) ve komşu, tanıdık ve akraba (21) olduğu tespit edilmiştir. Kadınların mağduru olduğu suç ve şiddet davranışlarının gerekçesi haber metinlerinde sırasıyla tartışma-kavga, boşanma-ayrılık ve kıskançlık şeklindeyken, kadınların fail olarak verildiği haberlerde ise en çok yine tartışma-kavga, nefsi-müdafaa ve kıskançlık şeklinde gerekçeler yer almaktadır. Son olarak kadının yer aldığı suç ve şiddet konulu 3. sayfa haberlerin gazetelere göre dağılımı incelendiğinde ise Hürriyet gazetesinin (280), Sözcü (194) ve Yeni Şafak (67) gazetelerine göre daha yoğun bir haber içeriği ürettiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mağdur, Fail, 3.Sayfa, Haber, Suç

Abstract

This study aims to examine the prominent representations of women in crime and violence news, the type, reason, and method of the violence, the way these news are transmitted in terms of their content and technicality, and how they differ when the woman is the victim and when she is the offender. In this context, 540 third page news of Hürriyet, Sözcü and Yeni Şafak newspapers published in July, October and January of the years of 2018 and 2019 have been analyzed with the content analysis method. A significant rating (82%) of women in the news were victims of an event or situation. While the victims are mostly the husband or ex-husband of the woman(221), it has been detected that in cases where the woman is the offender, the victim is mostly children(25), strangers, people whose relationship level is unknown or unspecified(24) and neighbors, acquaintances and relatives(21). While the reasons for the crimes and violent behaviors towards women are given as arguments-fights, divorce-separation and jealousy, respectively, in the news, we see that when the women are presented as offenders, the reasons given in these news are mostly arguments-fights, self-defense and jealousy. Lastly, after analyzing the distribution of the third page news about crime and violence involving women, it has been determined that the newspaper Hürriyet(280) has produced more intense news content compared to the Sözcü(194) and Yeni Şafak(67) newspapers.

Keywords: Victim, Offender, Third Page, News, Crime

Araştırma Makalesi [Research Paper]

Submitted: 28 / 03 / 2022

Accepted: 30 / 11 / 2022

¹ Arş. Gör. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul, Türkiye, acarburak.tr@gmail.com, Orcid No: <https://orcid.org/0000-0003-4765-3319>.

² Sosyal Çalışmacı, İstanbul, Türkiye, basakunalx99@gmail.com, Orcid No: <https://orcid.org/0000-0003-4956-2365>.

³ Sosyal Çalışmacı, Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği (ASAM), İstanbul, Türkiye, gulsahcelik4@gmail.com, Orcid No: <https://orcid.org/0000-0003-4236-9327>.

⁴ Sosyal Çalışmacı, Türkiye Kalkınma Vakfı, Kilis, Türkiye, elifdemir10d@gmail.com, Orcid No: <https://orcid.org/0000-0001-8526-2007>.

⁵ Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul, Türkiye, omermirac@gmail.com, Orcid No: <https://orcid.org/0000-0001-9989-8575>.

Giriş

Şiddet gibi hassas unsur ve öğeler içeren durum ve olaylar; dikkat çekici özellikleri, uzun süre gündemde kalmaları ve tepki oluşturmaları nedeni ile gazetelerin yoğunlukla üzerinde durduğu konulardandır. Şiddet haberlerinin aktarımında çoğunlukla merak uyandırıcı bir tutum sergilenmesi, olayların detaylandırılarak aktarılması; bu haberlere duyulan ilgiyi daha da artırmaktadır (İşleyen-Şimşek, 2015: 485; Yazıcı & Değer-Şahbaz, 2020: 135). İlgii artıran unsurların, haber medyası tarafından nasıl ve ne şekilde ele alındığının daha iyi anlaşılabilmesi için çerçeveleme kavramı kullanılmaktadır. Çerçevelemek; algılanan bir gerçeğin bazı yönlerini seçmek ve bu gerçeğe ilişkin bir problem tanımını, nedensel yorumunu, ahlaki değerlendirmesini ve/veya çözüm önerisini teşvik edecek şekilde metinde daha belirgin hale getirmektir (Entman, 1993: 52). Dolayısıyla bir hikâyeyi çerçevelemek için tercih edilen; örnekler, görseller, tasvirler, sloganlar ve metaforlar ile gazeteci arasındaki ilişki birbirinden bağımsız değildir (Gamson & Modigliani, 1989: 2; Pan & Kosicki, 1993: 56). Gazetecinin bu seçimleri ise sosyal normlar ve değerler, örgütsel baskılar ve kısıtlamalar, çıkar gruplarının baskıları, gazetecilerin ve medya kuruluşlarının ideolojik veya politik yönelimleri dahil olmak üzere çeşitli faktörlerden etkilenebilmektedir (Scheufele, 2000: 307). Çerçevelenen konular başta okuyucu olmak üzere, konu ile ilgilenen çok farklı profesyonelleri de etkileme gücüne sahiptir. Öyle ki bir ana akım haber medyası; çerçevelediği bir sosyal meselenin yargı, vatandaş, siyasetçi, ilgili uzmanlar, sivil toplum ve hak savunucusu kurumlar tarafından nasıl algılanması gerektiğini ve bunlara ne tür düşünsel ve davranışsal tepkiler vermesi gerektiğini olumlu veya olumsuz anlamda etkileyebilir (Easteal, Judd, & Holland, 2015: 105).

Medya üzerinden üretilen içeriklerin bir diğer etkisi ise çocuk ve yetişkinlerde suçun ve şiddetin yeniden üretimini sağlamasıdır. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki altı büyük profesyonel dernek -Amerikan Psikoloji Derneği, Amerikan Pediatri Akademisi, Amerikan Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Akademisi, Amerikan Tabipler Birliği, Amerikan Aile Hekimleri Akademisi ve Amerikan Psikiyatri Birliği- bu konuda yapılmış çalışmaların önemli bir kısmının medya şiddeti ile çocuklarda saldırgan davranış arasında nedensel bir bağlantıya işaret ettiği dile getirilmiştir (American Academy of Pediatrics, 2000). Bu ilişkiselliğin oldukça güçlü olduğu görülmüştür (Wood, Wong, & Chachere, 1991; Savage & Yancey, 2008: 74). Medya şiddetine tekrar tekrar maruz kalmanın bir sonucu olarak, insanlar nihayetinde onu kişisel veya sosyal sorunları çözmenin etkili bir yolu olarak algılayabilmektedir. Bu durum da şiddeti bir yaşam biçimi olarak kabul etme riskini artırabilmektedir (Rule & Ferguson, 1986: 30). Bu kabul yöntemlerinin (İnternet, tv, gazete vb.) etkisi altında bulunan konulardan birisi de kadın ve şiddet ilişkisidir.

Haber aktarım süreçlerinde kadın ve erkek failer, aynı tür şiddet ya da suç davranışında bulunmuş olsalar da ikisinin de farklı temsil edildikleri ve ele alındıkları görülmektedir (O'Donnell, 2016). Kadının fail olarak yansıtıldığı haberlerde olay aktarımından ziyade, olayın bir "kadın" tarafından gerçekleştiği vurgusu öne çıkabilmektedir. Haber içeriğinde failin cinsiyeti üzerinde özellikle durulmasının yanında fail kadının kişilik özellikleri hakkında yorumlamalar da söz konusu olmaktadır (Akınerdem, 2016: 10). Bu noktada kadın temsilleri incelendiğinde, haberlerin toplumun benimsediği kadını yansıtmada durumunun yanında topluma belli bir kadın temsili sunduğu da görülmektedir (Connell, 1998: 79; Şener, Çavuşoğlu, & İrklı, 2016: 145). Şiddet haberlerinde kadının şiddet ile ilişkisi çoğunlukla şiddete maruz kalma şeklindedir. Şiddet haberlerinde kadın; genelde şiddetten etkilenen, edilgen taraf olarak işlenmekte ve mağduriyeti üzerinden ele alınmaktadır. Bu aktarım süreçlerinde çoğunlukla kadın, uğradığı şiddetin yanı sıra haberdeki "mağdur/kurban" temsiline bağlı olarak yeniden mağdur edilmektedir (Tanrıöver, 2012: 160). Şiddet haberlerinde mağdur kadın karakterinin yanında yer alan bir diğer kadın temsili ise şiddet uygulayan kadındır. Bu noktada kadın çoğunlukla kötücül anlamda ele alınmakta; kötü ve yanlışla yakın olmayla, ahlaksız kişilik özelliklerine sahip olmayla ya da psikolojik sorunlarıyla temsil edilmektedir (Çelenk, 2010: 233). Haberlerde şiddete başvuran fail kadının davranışı psikolojik durumu ile açıklanmaya çalışıldığı sık sık karşılaşılan bir durumdur. Özellikle çocuklara şiddet ile yer bulan fail kadın haberlerinde kadınların psikolojik durumları vurgulanmış olup "cani/kötü anne" tanımlamaları ile temsil edildikleri görülmektedir (Easteal, Bartels, Nelson, & Holland, 2015: 34; Jensen, Barrientos, & Neimand, 2012: 60). Yine benzer olarak, kadının şiddet davranışı toplumun kabul ilkelerine bağlı olarak cinnet ve kötücül kişilik özellikleri ile de ilişkilendirilmektedir. Bu kapsamdaki haberlerde, kendini ve yakınlarını koruma içgüdüğü ile şiddet davranışını uygulamaya zorunlu kalan kadın temsili kendini göstermektedir (Adak, 2013: 12; Felson & Messner, 1998: 409; Noh, Lee, & Feltey, 2010: 114). Bu yönüyle temsil edilen kadın, şiddet davranışının faili olsa da mağdur yönü ile ele alınmakta, haklı ve meşru sayılan gerekçesi ile toplum tarafından dışlanmamaktadır. Suç ve şiddet davranışını uygulamaya mecbur kalmış kadın temsili, aynı zamanda kadın ile suç ve şiddet ilişkisini ortaya koyar nitelik göstermektedir. Zira normal koşullarda asla kabul edilmeyen ve reddedilen şiddet davranışı, uyumlu kadının mecburiyet ve koruma içgüdüleri altında kabul edilir olmaktadır. Gazetelerde ve çeşitli medya türlerinde yer alan haber metinlerinde kadının temsili, cinsiyetçi bir yaklaşımı ön plana çıkardığı ileri sürülmektedir. Bu yaklaşıma göre suç ve şiddet, kadın cinsiyeti üzerinden mağdur veya fail olarak kategorileştirilmekte ve yeni temsiller üretilmektedir (Batchelor, 2001). Kadının mağduriyetinin veya failliğinin çeşitli araçlarla görsel ve dilsel açıdan tasviri, yeni bir kadın kimliğinin üretiminin ve kabulünün gerekçesi olarak görülmektedir (Kasap, Mirçık, A.M., & Dolunay, 2018; Rahte, 2010; Toker & Altun, 2015; Arslan, 2017; Sallan-gül & Altındal, 2015). Şiddetin ve suçun, kadınların failliği ve mağdurluğu üzerinden farklı şekillerde gerekçelendirilmesinin ve bu gerekçelerin haber metinlerinde baskın söylemler haline dönüşmesinin de

okuyucuların, profesyonellerin ve diğer ilgililerin söylem ve düşüncelerini etkileyebilecek bir norm oluşmasına temel hazırlayabileceği düşünülmektedir.

Sonuç olarak gerek ülkemizde gerekse dünyada kadın ve şiddetle ilişkili olay/deneyimlerle daha sık karşılaşıldığı ve bu konudaki toplumsal duyarlılığın da benzer şekilde artış gösterdiği günümüzde; medyanın bu konuya olan yaklaşım biçimlerini keşfetmek oldukça önemlidir. Medya içeriklerinin “kar ve reyting” odaklı üretimi okuyucuların yönelimleriyle doğrudan veya dolaylı olarak ilişkilidir. Ortaya çıkan bu ilişkinin ise gerek bireysel gerekse toplumsal olarak birtakım sonuçlarının olabileceği merakı ve sorumluluğuyla 3. sayfa haberlerinde yer alan kadın temsillerini araştırmak amaçlanmıştır. Bu noktada kadınların faili veya mağduru oldukları suç ve şiddet haberlerinde kadının öne çıkan temsillerinin; şiddetin türü, gerekçesi ve yöntemi açısından nasıl ele alındığı; içerik ve teknik açıdan aktarım biçimlerinin ne olduğu karşılaştırmalı olarak incelenecektir. Bu çalışmayla fail ve mağdur kadın temsillerin karşılaştırılmasının yanı sıra 3 farklı gazetenin şiddet-kadın ilişkisini ele alış şekli ve sıklığını inceleme imkânı da bulunacaktır.

1. Yöntem

Şiddet ve suç konulu haber metinlerinin yer aldığı 3. sayfa gazete haberlerinde kadının temsilini incelemeyi amaçlayan bu araştırma için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma ile verilerin belirli aşamalar dâhilinde toplanmasına ve bütünsel olarak ele alınması ve toplanan verileri ilişkilendirerek yorumlamayı ve çıkarımlar ortaya koymayı amaçlanmaktadır (Creswell, 2012: 44-45).

1.1. Örneklem

Suç ve şiddet haberlerine yaklaşımları ve kadının temsilini incelemek amacıyla ülkemizdeki farklı ideolojik düşünceleri temsil eden ve temsiliyeti oranında gazete tirajları sıralamasında en çok satan gazeteler içerisinde yer alan Sözcü, Hürriyet ve Yeni Şafak Gazeteleri seçilmiştir. Gazeteler farklılaşan okuyucu kitlesi ve yayın politikaları göz önünde bulundurularak sol (Sözcü), liberal (Hürriyet) ve muhafazakar (Yeni Şafak) ayrımına dikkat edilerek tercih edilmiştir. Gazete tirajları olarak ise 2021 yılı 27 Ocak-2 Şubat arası haftalık gazete satış rakamları dikkate alınmıştır (<http://gazetetirajlari.com/HaftalikTirajlar.aspx>). Araştırmanın yapıldığı 2020 yılı hariç son iki yıl (2018 ve 2019) araştırmaya dahil edilmiş ve evren olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın örnekleme sistematik örnek yöntemiyle seçilmiştir. İncelenecek yıl içerisinde yalnızca 3 ay seçilmesi tercih edilerek kura yöntemiyle Temmuz, Ekim ve Aralık ayları belirlenmiştir. Sonuç olarak araştırma örneklemini 3 farklı gazetenin 2018 ve 2019 yıllarına ait Temmuz, Ekim ve Aralık aylarında basılmış üçüncü sayfa haberleri oluşturmuştur. Bu kapsamda 3 farklı gazetenin 540 üçüncü sayfa haberleri incelenmiştir.

1.2. Veri Toplama ve Veri Analiz Yöntemi

Araştırma kapsamında veri toplamak için nitel veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi; çalışma kapsamında incelenecek konularla, olaylarla ve durumlarla ilgili yazılı belgelerin incelenmesi yöntemiyle veri elde edilmesini ifade etmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013: 217). Sözcü gazetesinin haber arşivine internet üzerinden gazete abone olunarak ulaşılmıştır. Hürriyet gazetesinin arşivine Atatürk Kitaplığı ve Çağaloğlu Basın Yayın Müzesi aracılığı ile ulaşılmıştır. Yeni Şafak gazetesinin arşivine ise gazete bünyesindeki bir yetkili aracılığı ile ulaşılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. İçerik analizi; verilerden elde edilen bağlama göre anlamlı ve geçerli çıkarımlar yapmaya yardımcı olan bir araştırma metodudur (Krippendorff, 2004: 18). Haber ve içerikler haber konuları, kadın temsilleri, haberlerin sunum şekilleri, haberlerdeki görsel içeriklere göre incelenmek amacıyla taslak formlar hazırlanmıştır. Araştırmacıların taslak formda belirtilen kriterleri dikkate alarak incelemelerini standardize etmesi beklenmiştir.

1.3. Sınırlılıklar

Çalışmanın 2018-2019 seneleri ile sınırlandırılmasının temel sebebi araştırmayı güncel tutma isteğine dayanmaktadır. Ayrıca Hürriyet gazetesinin 2020 arşivine ulaşılamadığından dolayı araştırmanın zaman aralığı 2018-2019 yılları olarak kararlaştırılmıştır. İnceleme sürecinde belirlenen gazetelerin arşivlerine ulaşmada birtakım sıkıntılar yaşanmıştır. Gazetelerin uzun vadede arşivlerine ulaşımının olmadığı durumlarla karşılaşıldığı gibi ulaşılabilen kaynaklara da belirli kütüphaneler aracılığı ile erişim sağlanmıştır.

2. Bulgular

Çalışma kapsamında Hürriyet, Sözcü ve Yeni Şafak gazetelerinde kadının yer aldığı toplam 541 suç ve şiddet içerikli 3. sayfa haberleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler; 3. sayfa haberlerinin konuları ve şiddet türleri, kadın temsilleri, suç ve şiddet davranışlarının gerekçesi ve kullanılan yöntemler, son olarak da 3. sayfa haberlerinde kullanılan

fotoğrafların içerikleri olmak üzere toplam 4 ana tema altında incelenmiştir. Kadının failiği veya mağdurluğunun detaylı incelenmesinin yanında Hürriyet, Sözcü ve Yenişafak gazetelerinin karşılaştırmalı sunumuna da yer verilmiştir.

2.1. 3. Sayfa Haberlerinin Konularına ve Türlerine Göre İnceleme

Tablo 1. Kadının Mağdur veya Fail Olduğu Durumların Konulara ve Gazetelere Göre Dağılımı

Haberin Konusu	Mağdur Kadın			Fail Kadın			Toplam
	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	
Şiddet	65	90	28	14	25	5	227
Cinayet	87	134	28	11	17	2	279
Dolandırıcılık-Hırsızlık	7	3	2	10	11	2	35
Toplam	444			97			541

Kadınların yer aldığı suç ve şiddet içerikli 3. sayfa haberleri incelenmiş ve konularına göre sınıflandırılmıştır (Tablo-1). Sınıflandırma sonucunda gazetelerde; kadınların suç ve şiddet mağduru oldukları haberlerin, faili oldukları haberlere oranla daha çok yer aldığı tespit edilmiştir. Öyle ki toplam 541 haber içeriğinde kadının mağdur olduğu 444, fail olduğu 97 haber olduğu görülmüştür. İncelenen haberlerde cinayet (279), şiddet (227) ve dolandırıcılık-hırsızlık (35) temalı içeriklerin yer aldığı belirlenmiştir. Kadının mağdur olduğu olaylar içerisinde kadına yönelik cinayet haberlerinin (249) öne çıktığı görülmektedir. Kadınların suç ve şiddet faili oldukları haberler arasında, mağdur kadın haberlerine göre daha fazla olan tek haber konusunun dolandırıcılık-hırsızlık (23) olduğu görülmüştür. Dolayısıyla tablo-1 incelendiğinde kadınların daha çok cinayet suçunun mağduru; dolandırıcılık-hırsızlık suçunun ise faili oldukları ortaya çıkarılmıştır. Gazetelere göre dağılım incelendiğinde ise Yeni Şafak gazetesinin, Hürriyet ve Sözcü gazetelerine göre kadının suç ve şiddetle ilişkisini en az ele alan gazete olduğu belirlenmiştir. Öyle ki Hürriyet gazetesi 280, Sözcü gazetesi 194 tane kadın, suç ve şiddet temalı habere yer verirken Yeni Şafak gazetesi ise yalnızca 67 haber içeriğine sahiptir.

Örnek 1: Kadının Mağdur Olduğu Haber
(Sözcü, 25 Aralık 2019)

Örnek 2: Kadının Fail Olduğu Haber
(Yeni Şafak, 2 Aralık 2019)

Tablo 2. Kadının Mağdur/Fail Olduğu Haberlerde Şiddet Türünün Gazetelere Göre Dağılımı

Haberde Şiddetin Türü	Mağdur Kadın			Fail Kadın			Toplam
	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	
Fiziksel	139	200	52	24	35	5	455
Cinsel	13	24	3	-	1	-	41

Psikolojik	1	2	1	1	6	2	13
Ekonomik	6	1	2	10	11	2	32
Toplam	159	227	58	35	53	9	541

Çalışma kapsamında incelenen 3. sayfa haberlerinin büyük bir kısmını genel olarak suçtan ziyade, daha özelde şiddet haberlerinin oluşturduğu tespit edilmiştir (Tablo-2). Buradan hareketle şiddet türleri incelendiğinde, haberlerde en çok fiziksel şiddete (455) yer verildiği görülmektedir. Kadınların mağdur oldukları şiddet türlerinde fiziksel (391) ve cinsel (40) şiddetin yoğun olduğu görülürken, kadınların fail oldukları şiddet türlerinde fiziksel (64) ve ekonomik (23) şiddetin ön planda olduğu belirlenmiştir. Fiziksel şiddet; hem mağdur kadın hem de fail kadın haberlerinde en yoğun şiddet türü olarak ele alınsa da haber sayıları incelendiğinde, fiziksel şiddet mağduru kadın haberlerinin fiziksel şiddet faili kadın haberlerinden neredeyse 6 kat daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Kadınların faili olduğu haber sayısının mağduru olduğu haber sayısından fazla olduğu şiddet türleri ise psikolojik (9) ve ekonomik (23) şiddettir.

2.2. 3. Sayfa Haberlerinde Kadının Temsili

Tablo 3. Kadının Mağdur veya Fail Olduğu Haberlerde Kadının Temsili

Haberde Kadına Verilen Temsiller	Mağdur Kadın			Fail Kadın			Toplam
	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	
Anne, Eş, Eski Eş	84	134	36	9	27	4	294
Genç	36	37	9	2	3	1	88
Eğitimli-Çalışan	22	30	8	3	8	2	73
Sevgili	7	15	2	5	8	-	37
Dolandırıcı	5	-	1	4	-	2	12
Diğer	11	23	10	10	13	4	71
Temsil Yok	8	14	-	11	7	-	40
Toplam	176	253	71	44	66	13	615

Kadının mağdurluğunun ve faillerinin aktarıldığı haber metinlerinde kadın temsilleri incelenmiş ve tablo olarak sunulmuştur (Tablo-3). Haber içeriklerinin incelenmesi sonucunda 615 kadın temsili tespit edilmiştir. Bu temsiller arasında; anne, eş, eski eş (294), genç (88), eğitimli-çalışan (73) ve sevgili (37) temsilleri en sık kullanılanlar arasında yer almaktadır. Kadının suçun mağduru olduğu haberlerde daha çok eş veya eski eş, faili olduğu haberlerde ise anne veya eş şeklinde temsil edilmektedir. Mağduru veya faili olduğu haberlerin her ikisinde de kadın en çok anne, eş, eski eş temsili (294) ile aktarılmıştır. Genç kadın temsili (88) haber metinlerinde en çok yer verilen ikinci temsil olma özelliği taşımaktadır. Ancak genç kadın temsili fail kadın haberlerinde (6) en az yapılan temsillerden biridir.

Tablo 4. Kadının Mağdur Olduğu 3. Sayfa Haberlerinde Şiddet Uygulayanların Yakınlıkları

Mağdur Kadının Faile Yakınlık Düzeyi	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Toplam
(failin) Eş- Eski Eş	78	115	28	221
(failin) Sevgili -Eski Sevgili-Nişanlı	20	35	6	61
(failin) Kardeş-Çocuk	1	5	2	8
(failin) Ebeveyn	4	7	2	13
Yabancılar-Belirtilmeyenler	36	49	15	100
(failin) Komşu-Tanıdık-Akraba	20	16	5	41
Toplam	159	227	58	444

Kadının yer aldığı şiddet haberlerinin içeriklerinde çoğunlukla mağdur ve failin birbirlerine yakınlık durumları vurgulanmaktadır. Çalışma kapsamında mağdur kadının fail ile yakınlığını inceleyen toplam 6 ilişki düzeyi olduğu görülmüş ve 444 haberde bu ilişkilere yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo-5). Kadının mağdur olduğu haberlerde, failin kadının eşi veya eski eşi (221) olduğu tespit edilmiştir. Bunu yabancı, belirtilmeyenler (100) ve sevgili, eski sevgili veya nişanlı (61) takip etmektedir. Dolayısıyla kadının suç ve şiddetin mağduru olduğu durumların büyük çoğunluğunun yakın ilişkide bulunduğu kişiler tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir. Yakınlık durumunun dağılımı gazeteler arası yaklaşım ile incelendiğinde Hürriyet Gazetesi (227) ve Sözcü Gazetesi (159) yakınlık durumuna daha çok değinirken Yeni Şafak Gazetesi (58) diğerlerine oranla yakınlık durumuna daha az yer vermiştir.

Tablo 5. Kadının Fail Olduğu 3.Sayfa Haberlerinde Mağdur ile Yakınlık Durumu

Fail Kadının Mağdur ile Yakınlık Durumu	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Toplam
(mağdurun) Eşi- Eski Eşi	7	5	2	14
(mağdurun) Sevgili -Eski Sevgili-Nişanlısı	6	5	1	12
(mağdurun) Kardeşi-Çocuğu	1	-	-	1
(mağdurun) Ebeveyni	7	14	4	25
Yabancılar-Belirtilmeyenler	8	15	1	24
(mağdurun) Komşu-Tanıdık-Akraba	6	14	1	21
Toplam	35	53	9	97

Suç ve şiddet davranışının faili olan kadınların mağdur ile olan yakınlık durumları incelendiğinde 6 ilişki türünde, toplam 97 haber tespit edilmiştir. Haberlerde yer alan kadınlar çocuklarına (25); yabancı, ilişki düzeyi belli olmayan ya da belirtilmeyen kişilere (24); komşu, tanıdık ve akrabası olduğu kişilere (21) yönelik suç ve şiddet eyleminde bulunmuşlardır (Tablo-5). Fail kadının, şiddeti kime yönelik uyguladığı noktasında haber aktarım süreçlerinin farklılaştığı ve değiştiği tespit edilmiştir. Kadının; şiddeti, çocuğuna yönelik gerçekleştirmesi ile çocuklarını koruma amacıyla eşine yönelik gerçekleştirmesi durumlarında haberlerin söylem dili ve metin kurgusu değişiklik göstermektedir. Çocuğuna şiddet uygulayan kadınlar “psikolojisi bozuk, canı, acımasız, vicdansız anne” olarak sunulmaktadır.

Tablo 6. Kadının Fail Olduğu 3. Sayfa Haberlerinde Şiddetin Yönelimi

Fail Kadın Haberlerinde Şiddetin Yönelimi Dağılımı	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Toplam
Kadının Erkeğe Yönelik Şiddeti	19	20	3	42
Kadının Kadına Yönelik Şiddeti	4	12	1	17
Kadının Çocuğa Yönelik Şiddeti	7	16	4	27
Diğer	5	5	1	11
Toplam	35	53	9	97

Kadının suç ve şiddet davranışının faili olarak yer aldığı 3. sayfa haberlerinde davranışın kime yönelik gerçekleştiği üzerinde durulmuştur. Bu kapsamda kadının failliğinin tespit edildiği 97 haberin incelenmesi sonucu kadınların çoğunlukla erkeklere yönelik suç ve şiddet girişiminde (42) bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu durumu çocuklara (27) ve hemcinsine (17) yönelik gerçekleştirilen suç ve şiddet davranışları izlemiştir. Kadının birden çok kişiye veya topluma yönelik gerçekleştirdiği şiddet davranışları diğer kategorisinde ele alınmıştır (Tablo-6).

2.3. 3. Sayfa Haberlerinde Yer Alan Gereşkeler ve Kullanılan Yöntemler

Tablo 7. Kadının Mağdur/Fail Olduğu 3.Sayfa Haberlerinde Şiddetin Gereşkelerlendirilmesi

Gereşkeler	Mağdur Kadın			Fail Kadın			
	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Toplam
Nefsi Müdafaa	4	2	-	2	3	-	11
Kıskançlık	7	11	-	1	2	-	21
Boşanma-Ayrılık	10	20	5	-	-	-	35
Aldatma	7	6	-	1	1	-	15
Tartışma-Kavga	39	58	12	5	6	1	121
Diğer	34	41	15	9	13	3	115

Belirtilmemiş	58	89	26	17	28	5	223
Toplam	159	227	58	35	53	9	541

Kadınların hangi gerekçelerle suçun faili veya mağduru oldukları incelenmiştir. Buna ilişkin detaylı sayısal dağılım Tablo-7'de sunulmuştur. Kadınların maruz kaldığı suç ve şiddet davranışlarının gerekçesi sırasıyla tartışma-kavga (109), boşanma-ayrılık (35) ve kıskançlık (18) şeklinde aktarılmaktadır.

Kadınların fail olarak yer aldığı haberlerde ise en çok yine tartışma-kavga (12), nefsi-müdafa (5) ve kıskançlık (3) gibi nedenler suç ve şiddetin gerekçesi olarak aktarılmıştır. Kadın faillerin erkeklerle yönelik gerçekleştirdiği şiddet davranışı daha çok tartışma ve kendini/çocuklarını koruma şeklinde açıklanmakla birlikte, çocuklarına uyguladığı şiddet davranışı daha çok evlilik dışı çocuk sahibi olma, kaza, psikolojik sorun ve rahatsızlıklara bağlı olarak açıklanmaya çalışılmıştır. Kadınların hemcinslerine yönelik gerçekleştirdiği şiddet haberlerinde ise tartışma, kendini koruma, aldatma ve borç meselesi gibi gerekçelendirmeler öne çıkmaktadır.

Tablo 8. Kadınların Öldürülmesinde/Yaralanmasında Kullanılan Araç ve Yöntemler

Kullanılan Araç ve Yöntemler	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Toplam
Boğma	6	11	2	19
Bıçaklama	59	68	12	139
Ateşli Silah-Kurşunla Vurma	42	62	14	118
Darp	19	10	6	35
Belirtilmemiş	16	45	18	79
Diğer	17	31	6	54
Toplam	159	227	58	444

Kadına uygulanan suç ve şiddet davranışının hangi araç ve yöntemlerle gerçekleştiği ve haber içeriklerinde bu bilgiye ne düzeyde yer verildiği incelenmiştir. Haber metinlerinde kadınlara yönelik uygulanan suç ve şiddet davranışında en çok bıçaklama (139), ateşli silah-kurşunla vurma (118), darp (35) ve boğma (19) gibi alet ve yöntemlerin kullanıldığı görülmektedir (Tablo-8). Buna göre kadınların mağduru olduğu olaylarla ilgili suçun işlendiği alet ve araçlara yer vermeyen haber sayısı %17'dir. Kullanılan alet ve yöntemlere Sözcü ve Yeni Şafak gazetesinin daha az yer verdiği, Hürriyet gazetesinin ise haber sayısına bağlı olarak daha fazla yer verdiği gözlemlenmiştir.

Örnek 5: "Ayrılmak isteyen kadını..." başlıklı haberde şiddetin kadının ayrılmak istemesine bağlı olarak gerçekleştiği ve kullanılan yöntemin satır olduğu belirtilmektedir.

(Sözcü, 18 Temmuz 2018)

Örnek 6: "Tartıştığı kadını tüfekle öldürdü" başlıklı haberde şiddetin tartışma nedeni ile uygulandığı ve kullanılan yöntemin tüfek olduğu belirtilmektedir. (Sözcü, 19 Aralık 2019)

Tablo 9. Kadınların Fail Olduğu Durumlarda Öldürmek/Yaralamak İçin Kullanılan Araç Ve Yöntemler

Kullanılan Araç ve Yöntemler	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Toplam
Boğma	2	4	-	6
Bıçaklama	5	4	1	10
Ateşli Silah-Kurşunla Vurma	7	10	-	17
Darp	2	7	3	12
Diğer	4	2	8	14
Toplam	20	27	12	59

Fail olarak nitelenen kadınların öldürmek/yaralamak için en çok silah kullandığı (17), darp uyguladığı (12) ve bıçak (10) kullandığı tespit edilmiştir (Tablo-9). Kadınların kullandığı darp yöntemi daha çok çocuklarına şiddet uyguladığı haberlerde yer almıştır. Ayrıca haberlerin bir kısmında kadınların şiddet uygulamaları mecburiyet ile açıklanmıştır. Kullanılan yöntem ve araçların ise çoğunlukla planlama dâhilinde değil anlık olarak tercih edildiği yansıtılmıştır.

2.4. 3. Sayfa Haberlerinde Kullanılan Fotoğraflar

Tablo 10. Kadının Mağdur veya Fail Olduğu Haberlerde Toplam Fotoğraf Kullanımı

Haber Fotoğraf Kullanımı	Mağdur Kadın			Fail Kadın			Toplam
	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	
Var	156	219	54	33	50	9	521
Yok	3	8	4	2	3	-	20
Toplam	159	227	58	35	53	9	541

Kadının şiddetin mağduru ya da faili olduğu haberlerde fotoğraf kullanım durumunu ortaya koymak amacı ile haberlerde yer alan fotoğraflar incelenmiş olup elde edilen bulgulara Tablo-10'da verilmiştir. Kadının mağdur ve fail olarak ele alındığı toplam 541 gazete haberinin 521'inde fotoğraf kullanımının olduğu tespit edilmiştir. Fotoğraf kullanılan haberlerin önemli bir kısmında birden fazla (mağdur ve fail) fotoğraf kullanımı söz konusudur. Dolayısıyla fotoğraf kullanılan 521 haber içeriğinde toplam 585 fotoğraf analiz edilmiştir.

Tablo 11. Fotoğraflarda Kullanılan Teknikler

Fotoğraflarda Kullanılan Teknikler	Mağdur Kadın			Fail Kadın			Toplam
	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	
Açıkça Gösterilen	121	227	63	21	21	3	456
Gizleme-Flulaştırma	70	16	3	23	17	-	129
Toplam	191	243	66	44	38	3	585

3.sayfa haberlerinde 585 fotoğrafın 456'sında açıkça gösterme tekniği, 129'unda flulaştırma tekniğine başvurulmuştur (Tablo-11). Kadının mağdur olduğu durumda kullanılan fotoğraflarda açıkça gösterilen fotoğraf sayısı toplam 411 iken, fail olduğu durumlarda açıkça gösterilen fotoğraf sayısı 47'dir. Fotoğraflarda kullanılan teknikler kadının mağdur ve fail olduğu haberler çerçevesinde ele alındığında her iki durumda da açıkça gösterme tekniğinin (456) daha çok kullanıldığı

görölmektedir. Kullanılan fotoğraflarda şiddet mağduru olan kişi ya da kişilerin fotoğraflarının açıkça gösterildiği, şiddetin fail ya da faillerinin flulaştırma tekniği ile gösterildiği çok sayıda haber içeriğine de rastlanmıştır. Bu noktada kadının mağdur olduğu durumlarda gizlilik ve mahremiyet ilkelerinin ihlalinin söz konusu olabileceği ya da mevcut risk durumunu artırabileceği düşünülmektedir. Aynı zamanda fotoğraflarda kullanılan gizleme tekniğinin niteliğinin kimi zaman yetersiz kaldığı görölmüştür. Fotoğrafların yalnızca bir noktası buğulaştırılmış olup kişi/kişilerin görünürlüğü devam edebilmektedir.

Örnek 7: Fotoğrafta hem mağdur hem de fail birlikte olmasına rağmen şiddet uygulayıcısı kişinin yüzünde buğulama tekniği kullanılmış, şiddete maruz kalan kişinin ise yüzü açıkça verilmiştir. (Sözcü, 22 Temmuz 2018)

Örnek 8: Haberde şiddete maruz kalan kadının şiddet görmüş halinin açıkça verildiği görölmektedir. (Hürriyet, 25 Aralık 2018)

Tablo 12. Kullanılan Fotoğraf Karelerinin İçerik Dağılımı

Haberde Kullanılan Fotoğraf Karelerinin İçeriği	Mağdur Kadın			Fail Kadın			Toplam
	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	Sözcü	Hürriyet	Yeni Şafak	
Şiddete Uğrayan Kişi/Kişilerin Şiddet Görmüş Hali	14	21	3	4	4	1	47
Şiddet Uygulayan ve Şiddete Maruz Kalan Kişi/Kişilerin Mutlu Oldukları Bir Fotoğraf	13	19	2	3	1	-	38
Şiddete Uğrayan Kişi/Kişilerin Eski Fotoğrafı	65	96	15	5	19	1	201
Şiddet Uygulayan Kişi/Kişilerin Eski Fotoğrafı	40	48	12	4	17	3	124
Olay Yeri-Olay Anı Fotoğrafı	24	44	22	4	9	1	104
Şiddet Uygulayan Kişi/Kişilerin Tutuklanmış Hali	39	46	18	6	18	3	130
Diğer	20	61	38	9	5	1	134
Toplam	215	335	110	35	73	10	778

Haber içeriklerinde birden fazla resim kullanımı söz konusu olabilmektedir. Bu kapsamda yukarıda da ifade edilen 585 fotoğrafta toplam 778 fotoğraf karesi yer almaktadır. Fotoğraf karelerinin 660 tanesinde kadının mağduriyeti söz

konusyken, 118 tanesinde kadının failiği yer almaktadır. İncelenen gazete haberleri kadının mağdur ve fail olduğu durumlar olarak ayrıştırıldığında her iki durumda da şiddete uğrayan (201) ve uygulayan (124) kişilerin eski fotoğraflarının yer aldığı görülmektedir. Haberlerde kadının mağdur ya da fail olması fark etmeksizin vesikalık fotoğraflar veya kadının “gülen, neşeli, dikkat çeken” fotoğrafları yer almaktadır.

Bireylerin şiddet görmüş halinin kullanıldığı fotoğraflarda ise direkt olarak yaralar ve morlukların olduğu yerlere odaklanan karelerin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Tablodaki dikkat çeken içerik unsurlarından biri de fail ve mağdurun eski birlikte oldukları güzel günlere dair olan fotoğrafların kullanılması olmaktadır. Bu fotoğraflarda evlilik, nikâh, doğum günü, ailecek katılınan bir etkinlik gibi anlara dair pozlara sıklıkla yer verilerek “bir zamanlar mutlulardı” vurgusu yapılmaktadır.

Verilere bakıldığında toplam 408 fotoğraf içeriği ile en çok içerik Hürriyet gazetesinden elde edilmiştir. Bu durum, en çok şiddet haberinin Hürriyet gazetesinde verilmesi ile ilişkilendirilmiştir. Olay yerinin-olay anının fotoğrafı kadının fail olduğu haberlerde toplam 14 fotoğraf verilirken mağdur olduğu haberlerde 90 adet verilmiştir. Şiddeti uygulayan kişi ya da kişilerin tutuklanmış halini gösteren fotoğrafların kadının mağdur olduğu haberlerde toplam 103 adet kullanıldığı ve fail olduğu haberlerde toplam 27 adet kullanıldığı tespit edilmiştir.

Sonuç ve Değerlendirme

Çalışmanın temel amacı, gazetelerin 3. sayfa haberlerinde yer alan şiddetin mağduru veya faili kadının nasıl ve ne şekilde ele alındığını farklı ideolojik yaklaşımları benimseyen Hürriyet, Sözcü ve Yeni Şafak gazeteleri üzerinden incelemektir. Gazetelerin 3. sayfa haberlerinin suç ve şiddet konulu haberlere ayrılmış olduğu bilinmektedir. İncelenen 3. sayfa haberlerinde kadına yönelik şiddet konusunun ve mağdur kadın temsillerinin bulunduğu haber içeriklerine sıklıkla yer verildiği görülmüştür. Kadının suç ve şiddet ile ilişkisi geçmiş süreçlerden bu yana üzerinde durulan bir husus olmakla birlikte kadın çoğunlukla bu durumlardan etkilenen, şiddet ve suç davranışlarına maruz kalan olarak ele alınmaktadır. Dolayısıyla, kadının suç ve şiddet olguları ile ilişkisi çoğunlukla mağduriyet ve risk durumlarına açık olmak ile bağdaştırılmaktadır (Yıldız, 2019: 25). Araştırmamızda kadının, şiddetin mağduru olduğu haberler; tüm haberlerin yaklaşık %82'sine karşılık gelmiştir. Benzer şekilde 'Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinde Medyanın Rolü' konulu Komisyon Raporu'nda da 3. sayfa haberlerinin bu yönüne dikkat çekilerek şiddete maruz kalan “mağdur/kurban” kadın temsillerinin sıklıkla yer aldığı belirtilmiştir (TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, 2012: 18). Bu araştırma kapsamında incelenen bir diğer konu ise gazete haberlerinde yer alan haber konuları ve bu haberlerde kadına verilen temsillerdir. 3. sayfa haberlerinin büyük çoğunluğunun şiddet ve cinayet konulu haberler olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, kadının mağdur ve fail olduğu her iki durum için de geçerlilik göstermektedir. Şiddet haberlerini elen alan bazı araştırmalarda da benzer şekilde şiddet ve cinayet gibi haber konularının öne çıktığı sonucuna ulaşılmıştır (Erol, 2013: 207; Uçak, 2020: 171; Köse, 2011: 405). Bunun yanı sıra kadının haberlerde ne şekilde ele alındığı ve yansıtıldığı da araştırma süresince incelenmiştir. Araştırma sonucunda şiddetin hem mağduru hem de faili olan kadının en çok sırasıyla anne, eş, eski eş, genç ve eğitimli-çalışan kadın temsilleri ile öne çıktığı görülmektedir. Benzer sonuçların yer aldığı bir araştırmada da kadının mağdur olduğu haberlerde en çok; anne, nikâhsız birlikte yaşayan kadın, mesleği belirtilmiş kadın ve boşanmış kadın temsillerinin öne çıktığı görülmüştür (Aydın, Kocagazioğlu, Arda, & Gölge, 2016: 67). Haber içeriklerinde kadının annelik rolüne sürekli bir atıf yapılması, anne-çocuk arasında geçen bir şiddet söz konusu olmadığı hallerde dahi kadının kimliğinden ziyade anneliği ile betimlenmesi sıkça görülen bir durum olmuştur. Benzer bir sonuç Erol'un, toplumsal cinsiyet bağlamında şiddet haberlerinin incelendiği çalışmasında da vurgulanmıştır (2013: 104). Bunun yanında çalışmamızda bir diğer önemli husus, kadının fail olduğu haberlerdeki annelik temsiliyle görülmektedir. Bu haberlerde fail kadının anneliğine farklı bir yaklaşım

geliştirildiği, toplumun belirgin “anne” algısından ayrı tutulduğu ve bir anneden beklenir davranışı göstermediğinin altı çizilmiştir. Kadının şiddet davranışı, kişiliği ve kimliğinden ziyade annelik rolü ve görevi üzerinden tanımlanmıştır. Ayrıca canı, psikolojisi bozuk gibi temsillerin kadının fail olduğu durumlarda daha belirgin olduğu görülmüştür. Kadının şiddetin faili olduğu haberlerde şiddet davranışının yönelimine bakıldığında, kadınların en çok sırasıyla erkeklere, çocuklara ve kadınlara yönelik şiddet davranışında bulunduğu tespit edilmiştir. Bu yönelimde yaşanan olay ve dinamikler etkili olmakla birlikte kadınların erkeklere yönelik uyguladığı şiddetin çoğunlukla kendini, çocuklarını koruma isteğine bağlı gerçekleştiği görülmektedir; çocuklarına uyguladığı şiddetin daha çok psikolojik rahatsızlıklara ve evlilik dışı çocuk sahibi olmaya bağlı olarak açıklandığı tespit edilmiştir. Şiddet haberlerinin ele alındığı bir çalışmada kadınların en çok sırasıyla erkeklere, kadınlara ve çocuklara yönelik şiddet uyguladığını belirtmiştir (Erol, 2013: 200). İncelenen haberlerde faillerin, mağdura yakınlık durumlarının, haber süreçlerinde değinilen önemli unsurlardan biri olduğu görülmüştür. Haberlerde kadına yönelik şiddetin çoğunlukla kadının eşi, sevgilisi ve nişanlısı tarafından uygulandığı tespit edilmiştir. Benzer sonuçlara ulaşan bir başka çalışmada da haberlerde kadına şiddet uygulayan kişilerin yarısından çoğunun mağdurun eşi ya da eski eşi olduğu, daha sonrasında kimliği belirlenmeyen saldırganların geldiği görülmüştür (Ceyhan, 2014: 47). Bir başka çalışmada ise haberlerde yer alan kadınların daha çok ilişki içinde olduğu kişiler tarafından -özellikle nikâh ya da kan bağı ile bağlı olduğu kişiler- öldürülmesi durumuna dikkat çekilmiştir (Akgül & Uğurlu, 2021: 137). Kadınların fail olduğu şiddet haberlerinde ise kadının ebeveyn temsiliyle daha çok yer aldığı görülmektedir. Kadın suçlular ile yapılan bir çalışmada kadınların işlediği suçun büyük bir bölümünün eş, çocuk, tanıdık, akraba ve babaya yönelik gerçekleştiği ve eşe karşı uygulanan suçun büyük bir oranda ölümle sonuçlandığı ortaya konulmuştur (Ortaköylü, Taktak, & Balcıoğlu, 2004: 17). Kadının yer aldığı 3. sayfa haberlerinde bir diğer önemli unsur olayın aktarım süreçleri ile ilgilidir. Haber içeriklerinde şiddet davranışının türü, gerekçesi ve kullanılan aletlerin özellikle vurgulandığı, haber başlıkların büyük puntolarla verildiği ve olay örgüsünün metin içerisinde detaylandırılarak anlatıldığı gözlemlenmiştir. Haberlerde yer alan şiddetin türünün dağılımına bakıldığında ise kadının mağdur ve fail olduğu her iki durum için de fiziksel şiddet türünün öne çıktığı tespit edilmiştir. Şiddet haberleri üzerine gerçekleştirilen çalışmada fiziksel şiddetin, diğer şiddet türlerine oranla haberlerde daha fazla yer aldığını belirtmiştir (Halıcı, 2007: 210). Ayrıca çalışmamız kapsamında şiddetin faili olan kadınların fiziksel şiddetten sonra en çok ekonomik şiddet davranışında bulundukları görülmüştür. Haberlerde yer alan şiddet olaylarının gerekçelendirmesine dair elde edilen verilere bakıldığında “tartışma-kavga” öne çıkmaktadır. Şiddet haberlerinin aktarımı üzerine yapılan bir çalışmada boşanma-ayrılık, tartışma ve belirtilmeyen kategorilerinin ön plana çıktığı ifade edilmiş bu yönüyle çalışmamızla benzerlik göstermektedir (Güneş & Yıldırım, 2019: 952). Dikkat çekilmesi gereken bir başka durum ise haberlerde yer verilen suç ve şiddet olayının gerekçesinin yaşanan olay ve duruma göre farklılıklar gösterebilmesidir. Şiddet haberlerinde yer alan gerekçelendirmelerin fail bakış açısıyla verildiğini vurgulayan çalışmada da bu duruma işaret edilmektedir (Ceyhan, 2014: 55-56). Bu bağlamda suç ve şiddet davranışlarının haber içerisinde gerekçelendirilmesi ve bu gerekçeye vurgu yapılması yaşanan durumu normalleştirebilme riski taşımaktadır.

Şiddet haberlerinde incelenen bir diğer konu ise kullanılan alet ve yöntemlerdir. Araştırma sonucunda kadının mağdur olduğu haberlerde çoğunlukla ateşli silah kullanımı, bıçaklama ve darp araç ve yöntemlerin kullanıldığı tespit edilmiştir. Şiddet haberlerini ele alan bir çalışmada da cinayetlerin işlenme biçimleri ve kullanılan aletlerin incelenmesi yapılmış, en çok ateşli silah kullanımı ve bıçaklama yönteminin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır (Güneş & Yıldırım, 2019: 955). Araştırma süresince elde edilen verilerde kadının fail olarak yer aldığı haberlerdeki şiddetin/cinayetin işlenmesinde kullanılan alet ve yöntemler de incelenmiştir. Bu haberlerde de yine çoğunlukla ateşli silah kullanımının ve bıçaklama yönteminin ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Kadının fail olduğu haberlerde çoğunlukla kadının kullandığı alet ya da yöntemle kolayca ulaştığı ve aniden kullanım gerçekleştirdiği de haber içeriklerinde öne çıkartılan hususlardandır. Şiddet haberlerinde olayın aktarımını güçlendiren, temayı destekleyen ve mesajın etkililiğini artıran öğelerden biri fotoğraf kullanımı olmaktadır (Güneş, 2018: 29). İncelenen haberler her ne kadar şiddet ve cinayet gibi hassas içerikli unsurlar içerse de fotoğraf kullanımının kadının mağdur veya fail olduğu her iki durumda da kullanıldığı görülmüştür. Türkiye’deki yazılı basında yer alan şiddet haberlerinin neredeyse tümünde fotoğraf kullanımının olduğuna yönelik sonuç çalışmamızı destekler niteliktedir (Erol, 2013: 205). Fotoğraflarda kullanılan teknikler incelendiğinde fotoğrafların çoğunda açıkça gösterme tekniğinin uygulandığı tespit edilmiştir. Bu durum kadının mağdur ve fail olduğu her iki durum için de geçerlilik göstermektedir. Fotoğraf ve bu fotoğraflarda kullanılan tekniklerin de incelendiği bir çalışmada benzer şekilde fotoğrafların büyük oranda açıkça gösterim şeklinde yer aldığı tespit edilmiştir (Ceyhan, 2014: 47). Aynı zamanda çalışmamız kapsamında fotoğrafların tekniklerinin incelenmesi sürecinde şiddete maruz kalan kişilerin açıkça gösterilme durumunun daha çok öne çıktığı tespit edilmiştir. Buğulaştırma tekniğinin kimi durumlarda yetersiz kaldığı, gizlilik ilkelerine uygun bir şekilde karartmanın uygulanmadığı gözlemlenmiştir. İncelenen fotoğrafların içeriklerinin dağılımına bakıldığında kişilerin eski fotoğraflarının kullanımının yoğun olduğu görülmektedir. Kadının şiddete maruz kaldığı haberlerde daha çok kadının eski bir vesikalık fotoğrafı yer almakta ya da failin kelepçeli-tutuklanmış fotoğraflarına yer verilmektedir. İncelenen birçok haber metninde şiddet gören ve şiddete uğrayan kişilerin birlikte mutlu oldukları fotoğraflara yer verilerek olaydan önceki yaşamlarında beraber mutlu oldukları okuyucuya aktarılmaktadır. ‘Haberlerde aile içi şiddetin temsili’ başlıklı çalışmada benzer şekilde haberlerdeki fotoğraf kullanımında ‘eski mutlu günler’ vurgusunun öne çıkarıldığı sonucuna ulaşılmıştır (Altun & Bek, 2015: 12-13). Kadının mağdur veya fail

olarak yer aldığı 3. sayfa haberleri gazetelere göre değerlendirildiğinde en çok haberin sırasıyla Hürriyet, Sözcü ve Yeni Şafak gazetelerinde yer aldığı görülmüştür. Yeni Şafak Gazetesi diğer gazetelere oranla suç ve şiddet içerikli haberlere oldukça az yer vermiştir. En çok haber içeriğinin Hürriyet Gazetesi'nde yer alması ve bu haberlerin aktarım süreçlerinde şiddetin gerekçesi, türü ve kullanılan alet ve yöntemler gibi unsurların yine en çok Hürriyet Gazetesinde işlenmesi önemli görülmektedir.

Sonuç olarak gazete haberlerinin genelinde bilgi aktarımından ziyade duygu ve tepki oluşturma gibi amaçlar söz konusu olmakta, aktarım çoğunlukla sorunu vurgulamakta, büyümekte ve soruna ilişkin çözüm üretmeyen nitelik göstermektedir. Kadının yer aldığı bu haberlerde; haber odağı genelde şiddet faili olmakta (çoğunlukla erkek), kullanılan dil ve öğeler failin etrafında şekillenmektedir. Olaydan birincil olarak etkilenen şiddet mağduru, haberde kimliğinin dışındaki temsil ile verilmekte, haklarından ve mağduriyetinden bahsedilmemekte ve arka planda pasifleştirilerek ele alınmaktadır. Bu noktada haber aktarım süreçlerinde çoğu haberde objektiflik ve yansızlık ilkelerinin hiçe sayıldığı, gizlilik ve mahremiyet sınırlarına uyulmadığı, haber etiği ve kurallarına uygun bir aktarım gerçekleşmediği gözlemlenmiştir. Bu ve buna benzer yapılan çalışmalar doğrultusunda haberleşme süreçleri kadın ve şiddet ekseninde yeniden düzenlenmeli ve geliştirilmelidir. Kadının yer aldığı 3. sayfa haberlerinde olaylar magazinleştirilerek tiraj unsuru haline getirilmemeli, haberin bilgi akışı amaçlı aktarıldığı bilincinde olunmalıdır. Kadının şiddetin mağduru ya da faili olmasına göre temsili şiddetin yeniden üretiminde ve kadının şiddet ile ilişkisinin düzenlenmesinde oldukça önemli olduğunun bilincinde olunmalıdır. Bunun dışında haberde kullanılan kavramlardan fotoğraflara, verilen detaylardan başlık boyutlarına kadar her türlü unsur bu hassasiyet içerisinde ele alınmalıdır. Haber, etik ve ilkelerine uygun şekilde haberleştirilmeli ve şiddetin cinsiyet temelli ele alınarak tasvir edilmesinden ve betimlemesinden kaçınılmalıdır.

Kaynakça

- Çelenk, S. (2010). Kadınların medyada temsili ve etik sorunlar. B. Ç. Tuncel içinde, Televizyon Haberciliğinde Etik. Ankara: Fersa Matbacılık.
- Adak, N. (2013). Madalyonun öteki yüzü: erkeğe yönelik şiddet. Sosyoloji Araştırmaları Dergisi, 16(2), 1-28.
- Akınerdem, F. (2016). Türkiye medyasında kadın temsili: gazete ve internet haberciliği raporu,. İstanbul: Hrant Dink Vakfı.
- Akgül, A., & Uğurlu, Ö. (2021). Kadına yönelik şiddetin, şiddeti uygulayan ve mekân bağlamında incelenmesi: katledilmiş kadınlar örneği. Planlama Dergisi, 31(1), 128-140.
- Alkaya, A. (2015, 10). Finansal okuryazarlık - finansal bilgi, davranış ve tutum: neyşehir hacı. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 586.
- Altun, A., & Bek, M. G. (2015). Haberlerde aile içi şiddetin temsili. Kadın Araştırmaları Dergisi(13), 1-34.
- American Academy of Pediatrics. (2000). Joint Statement on the Impact of Entertainment Violence on Children Congressional Public Health Summit July 26, 2000. Eylül 2021 tarihinde <http://www.craiganderson.org/wp-content/uploads/caa/VGVpolicyDocs/00AAP%20-%20Joint%20Statement.pdf> adresinden alındı
- Arslan, M. (2017). İktidar ve medyatik şiddet: özgecan aslan ve şefika etik cinayetleri analizi, , . Marmara İletişim Dergisi(27), 135-160.
- Aydın, B., Kocagazioğlu, S. Y., Arda, Ö., & Gölge, Z. (2016). Basında kadına yönelik şiddet haberlerinin ele alınış biçimlerinin karşılaştırılması. Türk Psikoloji Yazıları(19), 64-72.
- Batchelor, S. (2001). The myth of girl gangs. Criminal Justice Matters, 43(1), 26-27.
- Ceyhan, S. (2014). Yazılı medyada kadına yönelik şiddet haberlerinde kullanılan dilin ve görsellerin incelenmesi. Uzmanlık Tezi. Ankara.
- Connell, R. W. (1998). Toplumsal cinsiyet ve iktidar: toplum, kişi ve cinsel politika. (C. Soydemir, Dü.) İstanbul: Ayrıntı Yayınevi.
- Creswell, J. W. (2012). Qualitative inquiry & research design: choosing among five approaches (3. edition). USA: Sage Publications.
- Easteal, P. L., Judd, K., & Holland, K. (2015). Enduring themes and silences in media portrayals of violence against women. Women's Studies International Forum(48), 103-113.
- Easteal, P., Bartels, L., Nelson, N., & Holland, K. (2015). How are women who kill portrayed in newspaper media? connections with social values and the legal system. Women's Studies International Forum(51), 31-41.

- Entman, R. M. (1993). Framing: toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.
- Erol, D. (2013). Toplumsal cinsiyet bağlamında Türkiye yazılı basınında şiddet haberleri ve haber fotoğrafları. *Selçuk İletişim*, 8(1), 192-211.
- Felson, R., & Messner, S. (1998). Disentangling the effect of gender and intimacy on victim precipitation in homicide. *Criminology*(36), 405-423.
- Güneş, A. (2018). Yazılı basında haber söylemi: 24 haziran 2018 cumhurbaşkanlığı ve milletvekili seçim haberlerinin çözülmesi. *İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Çalışmaları Dergisi*, 6(12).
- Güneş, G., & Yıldırım, B. (2019). Cinsiyet temelli bir savaş: kadın cinayetlerinin medyada temsili üzerine bir değerlendirme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 30(3), 936-964.
- Gamson, W. A., & Modigliani, A. (1989). Media discourse and public opinion on nuclear power: a constructionist approach. *American Journal of Sociology*, 95(1), 1-37.
- Halıcı, C. (2007). Gazete haberlerinde kadına yönelik şiddet: posta ve takvim gazetelerinde kadına yönelik şiddet haberleri üzerine bir araştırma. Doktora Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İşleyen-Şimşek, F. (2015). Şiddet haberlerindeki "mağdur kadın" miti üzerine göstergebilimsel bir inceleme: 'habertürk gazetesi ş.e. cinayeti örneği'. *Global Media Journal TR Edition*, 6(11), 478-496.
- Jensen, V., Barrientos, I., & Neimand, A. (2012). Women and criminal offending: individual level perspectives. *Women Criminals: An Encyclopedia of People and Issues*(1).
- Köse, A. (2011). Türk basınında kadın: 2010 Türkiye'sinde sosyal haklar açısından kadınların temsili. Trabzon: Sosyal Haklar Uluslararası Sempozyumu.
- Kasap, F., Mirçık, A.M., & Dolunay, A. (2018). Medyada şiddetin yeniden üretimi: Türkiye ana haber bültenleri üzerine bir inceleme. *Journal of History Culture and Art Research*, 7(1), 684-699.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: an introduction to its methodology*. California: Sage Publications.
- Noh, M., Lee, M., & Feltey, K. (2010). Mad, bad, or reasonable? newspaper portrayals of the battered woman who kills, , 27, 110. *Gender Issues*(27).
- O'Donnell, B. (2016). Male and female murderers in newspapers: are they portrayed differently? *Fields: journal of Huddersfield student research*, 2(1).
- Ortaköylü, L., Taktak, Ş., & Balcıoğlu, İ. (2004). Kadın ve suç. *Yeni Symposium*, 42(1), 13-19.
- Pan, Z., & Kosicki, G. M. (1993). Framing analysis: an approach to news discourse. *political communication*, 10(1), 55-75.
- Rahte, E. Ç. (2010). Aile içi şiddet ve medya: gündüz kuşağı televizyonunda şiddetin görünürlüğü ve yeniden üretimi. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*(30), 181- 207.
- Rule, B. G., & Ferguson, T. J. (1986). The effects of media violence on attitudes, emotions, and cognitions. *Journal of Social Issues*, 42(3), 29-50.
- Sallan-gül, S., & Altındal, Y. (2015). Medyada kadın cinayeti haberlerindeki cinsiyetçi izler: radikal gazetesi. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*(24), 168-188.
- Savage, J., & Yancey, C. (2008). The Effects of Media Violence Exposure On Criminal Aggression: A Meta-Analysis. *Criminal Justice and Behavior*, 35(6), 772-791.
- Scheufele, D. A. (2000). Agenda-setting, priming and framing revisited: another look at cognitive effects of political communication. *MassCommunication & Society*, 3(2&3)(2&3), 297-316.
- Şener, G., Çavuşoğlu, Ç., & Irkılı, H. İ. (2016). Medya ve toplumsal cinsiyet. F. Saygılıgil içinde, *Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları*. Ankara: Dipnot.
- Tanrıöver, H. (2012). Medyada kadınların temsil biçimleri ve kadın hakları ihlalleri. S. Alankuş içinde, *Kadın Odaklı Habercilik*. İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayınları.
- TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu. (2012). Toplumsal cinsiyet eşitliğinde medyanın rolü konulu komisyon raporu. Ankara.
- Toker, H., & Altun, D. (2015). Toplumsal şiddetin aktarım yoluyla yeniden üretilmesi: basının televizyonlaşması bağlamında Şefika Etik cinayeti. *Selçuk İletişim Dergisi*, 9(1), 115-140.

- Uçak, O. (2020). Medyada kadın haberleri üzerinden kadının temsili. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 157-175.
- Wood, W., Wong, F. Y., & Chachere, J. G. (1991). Effects of media violence on viewers' aggression in unconstrained social interaction. *Psychological Bulletin*, 109(3), 371-383.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, F. (2019). Kadın ve suç: Türkiye'de kadın ve organize suç ilişkisi. *Alınları Sosyal Bilimler Dergisi (ASOBİD)*, 3(1), 23-41.
- Yazıcı, F., & Değer-Şahbaz, Y. (2020). Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadına Yönelik Şiddet ve Türkiye'de Yazılı Basına Yansıması. *Intermedia International E-journal*, 7(12), 129-149.

Extended Abstract

Aim and Scope

This study aims to examine the prominent representations of women in crime and violence news, the type, reason, and method of the violence, the way these news are transmitted in terms of their content and technicality, and how they differ when the woman is the victim and when she is the offender.

Methods

In this context, the 3rd page violence news published in the months of July, October and January of 2018-2019 of the newspapers *Hürriyet*, *Sözcü* and *Yeni Şafak*, which have different ideological views, have been examined. As the data collection method, the document analysis method, which is one of the qualitative data collection methods, has been used. The news archive of *Sözcü* newspaper was accessed by subscribing to the newspaper via the internet. The archive of the *Hürriyet* newspaper was accessed through the Atatürk Library and the Çağaloğlu Press and Publication Museum. The archive of *Yeni Şafak* newspaper was accessed through an official that works for the newspaper. The obtained data have been analyzed with the content analysis method. Draft forms have been prepared in order to analyze the news and their content according to news' topics, women's representations, presentation styles of news, and visual content used in the news. Researchers were expected to standardize their examinations, taking into account the criteria specified in the draft form.

Findings

A total of 541 crime and violence 3rd page news containing violence have been examined. 444 of these are the news where the women are victims and 97 of these are the news where the women are offenders. The data obtained as a result of the research were examined under a total of 4 main themes: the topics and types of violence in the 3rd page news, the representations of women, the reasons and the methods of the crime and violence, and lastly the contents of the photographs used in the 3rd page news. In addition to the detailed analysis of the criminality or victimhood of women, a comparative presentation of *Hürriyet*, *Sözcü* and *Yenişafak* newspapers has also been included. According to the findings, it has been determined that the majority of the 3rd page news are news about violence and murder. This is valid for both situations where the woman is the victim and the offender. And in these news, the news that women are the victims of violence constituted approximately 82% of all news. While the offenders of the women are mostly the husband or ex-husband of the woman(221), it has been detected that in cases where the woman is the offender, the victim is mostly children(25), strangers, people whose relationship level is unknown or unspecified(24) and neighbors, acquaintances and relatives(21). As a result of the analysis, it has been seen that the woman, who is both the victim and the offender of the violence, comes to the fore with the representations of mother, wife, ex-spouse, young and educated-working women, respectively. It is a common situation that the women's role as a mother is constantly referred to in the news content, and that the woman is depicted with her motherhood rather than her identity even when there is no violence between the mother and the child. In the news where the woman is the offender, it is highlighted that in the role of the mother, the woman is separated from the obvious "mother" perception of the society and does not show the behavior expected from a mother. The violent behavior of women has been defined through the role and duty of motherhood rather than her personality and identity. Another important element in the 3rd page news featuring women is about the narration of the event. It has been observed that the type of violent behavior, its justification and the tools used are especially emphasized in the news content, the news headlines are given in large fonts, and the plot is explained in detail in the text. When we look at the distribution of the type of the violence in the news, it has been determined that the type of physical violence is prominent both when the woman is the victim and the offender. In addition, within the scope of our study, it has been observed that women who are the offenders of the violence mostly engage in economic violence following the physical violence. When we look at the data obtained on the justification of violence in the news, "argument-fight" comes

to the fore. Another subject examined in the news of violence is the tools that were used and the methods. It was determined that mostly the use of firearms, stabbing and assault tools and methods were used in the news where women were victims. In the data obtained during the research, the tools and methods used in the execution of the violence/murder in the news where the woman is the offender were also examined. In these news, it was determined that the use of firearms and the method of stabbing were mostly prominent. In the news where the woman is the offender, the fact that the woman easily accessed the tool or the method she used and utilized it suddenly was one of the issues highlighted in the news content. In addition, the use of photographs in the news has also been examined. Although the news analyzed contains sensitive content such as violence and murder, according to the obtained data, it has been seen that the use of photographs is used in both cases where the woman is the victim or the offender. When the techniques used in the photographs were examined, it was determined that the technique of showing clearly had been applied in the majority of the photographs. This is valid for both cases where the woman is the victim and the offender. At the same time, in the process of examining the techniques of photographs within the scope of our study, it was seen that the people who were exposed to violence were more prominently showed. It has been observed that the blurring technique is insufficient in some cases, and that fading technique is not applied in accordance with the principles of confidentiality. When we look at the distribution of the contents of the examined photographs, we see that the using the old photographs of people is very common. In the news where women are exposed to violence, there are mostly old headshots of women or photographs of the offender in handcuffs and arrested. In many news texts that have been analyzed, photographs of people who have been subjected to violence and those who committed the violence being happy together were used and it was conveyed to the reader that they were happy together in their lives before the event. When the 3rd page news in which the woman is a victim or offender are evaluated by each newspaper, it is seen that the highest amount of news are included in the newspapers of Hürriyet, Sözcü and Yeni Şafak, respectively. Compared to other newspapers, Yeni Şafak gave less coverage to crime and violence news. The fact that most news content is in the Hürriyet Newspaper, and the factors such as the reason, type of violence and the tools and methods are mostly narrated in the Hürriyet Newspaper is deemed to be important.

Conclusion

As a result, in general, we see that creating emotion and reaction is aimed rather than just transferring the information and that the narration mostly emphasizes and amplifies the problem and does not produce a solution for the problem. In these news featuring women, the focus of the news is generally the offender of the violence (mostly men), and the language and elements used are shaped around the offender. The victim of the violence, who is affected by the event primarily, is presented with a representation outside of their identity in the news, their rights and victimization are not mentioned, and they are dealt with in the background in a very passive way. At this point, it has been observed that the principles of objectivity and impartiality are disregarded in the narration of the majority of the news, the limits of confidentiality and privacy are not followed, and the narration is not in accordance with the ethics and rules of news. In line with this study and the similar studies, news processes should be rearranged and developed on the axis of women and violence. In the 3rd page news featuring women, the events should not be made into a tabloidized circulation element, and people should be aware of the fact that these news are narrated for the purpose of information flow. People should be conscious of the fact that the representation of women is very important in the repetition of violence and in regulating the relationship of women with violence, depending on whether she is the victim or the offender of violence. Apart from this, every element from the concepts used in the news to the photographs, from the details to the dimensions of the headline should be handled with this sensitivity.